

Løssalg: 52,50 kr.

ISSN 1904-6375

DANSKE POTTEMAGERE

Medlemsblad for Dansk Pottemagerforening af 1894

**SE DAGSORDEN TIL
GENERALFORSAM-
LINGEN PÅ SIDE 4!**

SÅ ER DER ANAGAMA I TOLNE!

Nr. 42

februar 2016

www.danskepottemagere.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

Formandens leder	Side 1
Tak for opmærksomheden	Side 1
Lerquinder	Side 1
Nyt medlem	Side 2
Set på Facebook	Side 2
Ildfast, ikke bare ovnfast	Side 3
Kommende workshop	Side 3
Dagsorden generalforsamling	Side 4
Anagama i Tolne	Side 5
Annoncer	Side 8

Sidste frist for indsendelse af artikler, læserbreve, annoncer, kommentarer, ris og ros er:

1. juni 2016

Næste udgave af Danske Pottemagere udkommer i juli 2016

Ansvarshavende redaktør:

Meike Diederichsen
Malling Bjergetvej 66
8340 Malling
meikeskeramik@hotmail.com
Tlf: 26 37 78 30

FORMANDENS LEDER

Af Finn Risom

Ses vi på Fyn til generalforsamlingsweekend den 12.-13. marts? I bestyrelsen ser vi frem til en rigtig fin weekend med en blanding af keramisk fagligt indhold og kollegial hygge.

På generalforsamlingen, som vi afvikler søndag formiddag, skal vi tage beslutning om det oplæg, som bestyrelsen kommer med om fællesudstillingen i 2017. Bestyrelsen besøgte i januar "Haven i Hune" også kendt som "Anne Justs Have", og som er kendt fra en række tv-udsendelser.

En nyskabelse er, at vi udsteder medlemskort i år. Grunden er en aftale med "CLAY" i Middelfart om at medlemmer kommer gratis ind, foreløbig i 2016.

Velkommen til nyt medlem Klaus Kristensen. Klaus er udlært hos Signe og John Northrup og har nu kastet sig over drejeskiven igen efter i mange år at have arbejdet som ingeniør i cementindustrien.

Jeg er somme tider i tvivl, om alle modtager de mails vi sender ud. Hvis du ikke modtog indbydel-

sen til vores weekend den 12. -13. marts og ikke har hørt om besøg på Vedstaarup med flere steder, så er det sikkert, fordi du har skiftet e-mail adresse, uden at vi ved det. Check medlemslisten på hjemmesiden. Det er vores officielle medlemsliste, som vi sender ud efter

TAK FOR OPMÆRKSOMHED

Af Finn Risom

Kære kolleger! Tusinde tak for hilsen i anledning af min runde dag. Vi glæder os til at gå på opdagelse i de go'e sager. Finn

LERQUINDER

Af Ana Bjerre

Når vi har nærmet os julen, og alle skal til julefrokost, har jeg mange gange ønsket at have nogen at holde julefrokost med. Nogle keramikere, som også har siddet og arbejdet alene. Jeg trives godt med at arbejde alene, men en gang imellem vil jeg godt snakke med dem, der har den samme interesse.

Engang snakkede jeg med Ulrikka om det. Hun syntes, det var en god idé, og når først man har luftet ideen, må man gøre noget ved det. Vi inviterede syv keramikere her i området, der alle syntes, det kunne være hyggeligt.

Det var for tæt på julen til at det kunne blive en julefrokost, så vi blev enige om at invitere først i januar. Vi er nu ti "Lerquinder", som mødes i januar og juni på skift hos hinanden. Alle tager et eller andet mad med, det går som regel op i en højere enhed, og vi spiser godt.

Vi snakker potter, krukker, brændinger og alt muligt andet. En har haft brystkræft, en er blevet skilt, en har mistet manden, en vil gerne flytte, og en ved ikke, om hun skal blive ved med at lave ler. Vi diskuterer og hjælper hinanden bare ved at snakke om tingene.

Den fælles baggrund med interesse for leret gør, at vi er inde på livet af hinanden, og vi er ikke flere, end vi alle kan være med i en fælles samtale. Til sommer skal vi lave raku og milebrænding.

Det var bare lidt fra Vestjylland - og vi er ikke udkant. Vi er midt i det hele.

NYT MEDLEM – PORTRÆT

Mit navn er Klaus Kristensen. Jeg blev udlært pottemager i 1978 fra hhv. Northrup Keramik og Håndværkerskolen i Sønderborg. Jeg har bl.a. arbejdet hos L. Hjorth Terracotta-fabrik og som u-landsfrivillig i Zimbabwe. Jeg har i mange år arbejdet inden for den tekniske side af de keramiske materialer hos FLS Smidth, Hasle Refractories og Cerama.

I dag har jeg et lille keramikværksted i Ladby ved Næstved. Her laver jeg fortrinsvist brugsgenstande i stentøj; en gang imellem drejer jeg en ladning urtepotter i lertøj og finder en dejlig befrielse i det temperament, man kan arbejde med, når man drejer i rød- og blåler. Når jeg arbejder i ler, bestræber jeg mig på at være i konstant dialog med materialet og processerne, således at lerets grænser ikke overskrides, men hele tiden udnyttes, hvorved det keramiske udtryk kommer til at stå klart i mine færdige ting.

Stentøjsterrin af Klaus Kristensen

En produktion af urtepotter i lertøj

Udover at lave egne designs til salg arbejder jeg af og til også freelance for andre keramikere og designere med udførelse af prefab og halvfabrikata, som de måtte have brug for.

Klaus Kristensens kontaktoplysninger:

Pottemageren i Ladby
Ladby Longvej 13
4700 Næstved
+45 26 58 25 95
klaus.bo@vip.cybercitu.dk

SET PÅ FACEBOOK

Mange medlemmer har en facebookside, for tilsyneladende er de sociale medier en supergod platform for gratis markedsføring, ja, det er efterhånden næsten blevet et 'must' at poste billeder af produktionen med jævne mellemrum. Det kunne redaktøren godt tænke sig at udnytte:

Vi elsker her i foreningen at kigge på keramik. Det er inspirerende for ens eget arbejde, og så er det jo simpelthen bare lækkert. Hvis du altså har taget billeder af dit arbejde, vil vi derfor gerne have mulighed for at bringe dem i en fast tilbagevendende rubrik her i bladet.

Marianne Røgilds vaser venter på forglødningen

*Jytte Lysgaard ønsker
godt nytår på facebook*

*Nye skåle fra Potteriet hos
Jannie Nielsen og Esben
Drejø Langkilde*

ILDFAST - IKKE BARE OVN-FAST

Af Finn Risom

Du laver måske også fade til ovnbrug. Måske sælger du dem, lige som jeg gør, med en vejledning om forsigtig afkøling, temperaturgrænser osv. Jeg har længe søgt efter viden om fremstilling af rigtig ildfaste ting. På engelsk: "Flameware" ikke bare "Ovenware". Plus at det skal være drejbart og glaserbart, og at både skærv og glasur kan holde til direkte og uens ildpåvirkning.

Jeg har til forsøg dermed bestilt en speciel cordierite schamotte i Tyskland, som Benny har lovet at få hjem til mig. Man kunne ikke bestille mindre end 1 ton, så jeg deler gerne med andre, der vil prøve også.. Hvis jeg når at få det leveret inden generalforsamlingsweekenden, så smider jeg nogle sække i bagagerummet til eventuelt interesserede.

Det er så heldigt, at vores nye medlem Klaus Kristensen er specialist i ildfaste masser fra industrien, så jeg kontaktede selvfølgelig straks ham for at præsentere ham for mine planer. Er der andre der synes, det kunne være interessant at arbejde med brugsgenstande, der i daglig brug skal kunne tåle opvarmning over ild til over 300 grader, og hvor både skærv og glasur kan modstå chokafkølinger? Måske er det bare en fiks ide, som jeg løber sur i. Men det skal prøves.

KOMMENDE WORKSHOP MED DE SORTE POTTER

Foreningen afholder **efterårsworkshop** fra den **16.- 18. september**. Der bliver mulighed for ankomst fredag aften, så der bliver to gode hele oplevelsesdage i weekenden.

Sagnlandet i Lejre bliver den fine ramme om efterårsworkshop med hovedoverskrift sorte potter og mile/ bålbrænding.

Sagnlandets oplevelsescenter har eget pottemageri med fremstilling og formidling af både de "sorte" jydepotter og de "røde" potter. Men Sagnlandet og Kongernes Lejre byder på mange andre oplevelser. Så gør det til en familietur. Der er meget andet interessant at opleve ud over at få fingrene i det autentiske jydepotteler. Vi får også besøg af nogle af landets fremmeste geologiske eksperter fra GEUS, som vil fortælle om historien bag danske lerforekomster.

Workshoppen bliver gratis for medlemmer med program og forplejning. Hvis du vil overnatte på lejrskolevilkår, så er det også gratis. Vi vil dog finde andre tilbud om overnatning mod betaling, hvis du ikke er til det helt primitive. Indbydelsen kommer ud inden sommerferien, men Chr. Glahn og Finn Risom hører gerne allerede nu om din interesse.

Dansk Pottemagerforening af 1894

GENERALFORSAMLING 2016 AFHOLDES SØNDAG DEN 13. MARTS KL. 10.00 STED: VISSENBJERG STORKRO, SØNDERSØVEJ 30, 5492 VISSENBJERG

Alle medlemmer der har betalt kontingent 2016 kan deltage,
uanset om man deltager i weekendarrangementet i øvrigt.

Dagsorden ifølge vedtægterne. (Se foreningens hjemmeside)

- 1) Valg af dirigent og referent
- 2) Bestyrelsens beretning
- 3) Forelæggelse af regnskab 2015 og revisors bemærkninger
- 4) Behandling af indkomne forslag. Bestyrelsen foreslår at fællesudstilling 2017 afholdes i "Haven i Hune". Oplæg fra arbejdsgruppen på mødet.
- 5) Fastsættelse af kontingent.
- 6) Valg til bestyrelsen
- 7) Valg af suppleanter
- 8) Valg af revisor og revisorsuppleant
- 9) Eventuelt

Efter generalforsamlingen fortsætter weekendmødet med besøg på CLAY
(tidl. Grimmerhus).

ANAGAMA I TOLNE

Af Gregory Miller
på dansk ved Meike Diederichsen

I midten af 1990'erne boede jeg i Los Angeles i omtrent et år. Jeg var lige kommet tilbage fra min læretid i Japan og ville gerne bygge en træfyret ovn. I telefonen snakkede jeg med Jack Troy i Pennsylvania, der lige havde skrevet en bog om træfyring, og bestilte et eksemplar. En signeret bog ankom med posten få uger efter, og jeg bladrede den straks igennem.

Min opmærksomhed blev fanget af billedet af en fyr foran en kæmpe, stenbeklædt anagama med et håndskrevet skilt sømmet fast på en af overlæggerne, hvor der stod: "Hvis du bygger den, kommer han". Det var Peter Callas, der havde bygget ovnen efter en Japanrejse i 1973, og manden der skulle komme, var Peter Voulkos.

Callas og Voulkos mens de arbejdede sammen

Et fascinerende billede af den helt unge Peter og hans ovn

Efter tiden i Californien, flyttede vi til et sted nord for Pittsburgh i Pennsylvania. Her startede min egen tid med træovnsbygning, hvor Jacks bog var til stor hjælp. Skønt jeg aldrig selv mødte Voulkos, var det stort set umuligt at undgå at høre om ham, for min nærmeste professionelle pottemagernabo var Kathy Koop, Paul Soldners mangeårige samarbejdspartner, og når snakken gik med dem, var Pete Voulkos altid med i den.

En anden bog, der var meget vigtig for mig, var Furutani Michios 'Anagama', som jeg oversatte i 1990'erne. Den var en meget stor informationskilde

og da jeg byggede min første anagama i Horne, blandt andet sammen med Finn Risom, var det en ovn efter Furutani's 'kærteflamme'-model. Denne ovn brændte vi knap et halvt hundrede gange mellem 2005 og 2010, før vi endelig flyttede til Tolne Gjestgivergaard for at starte vores eget sted i 2012.

Den første ovn vi byggede her, var saltovnen, efterfulgt af en naborigama og endelig sodaovnen, træfyret alle sammen. Men jeg savnede en anagama til at brænde al vores gods i på én gang.

Endelig, i foråret 2015, startede jeg med at gøre klar og gravede ud til fundamentet til en lille anagama. Alt i alt er ovnen 3,5 meter lang og er en lige tunnelovn. Der er ca. 1,3 meter højt til loftet i det ovnkammer, hvor godset bliver stablet, og højere i fyrkammeret, der er lidt inspireret af Mike Weber, Dave Zdrasil, and Justin Rothshanks ovne, som jeg har set i USA.

Først i juni havde vi alle de sten, vi havde brug for og var sat op til at gå i gang med at lægge fundament og mure hvælvingen i den nye anagama. Sammen med frivillige hjælpere fra Japan, Italien,

Danmark, England og USA, samt de to svenske keramikstuderende Åsa Lind and Martin Andersson begyndte vi at bygge ovnen. Først kom fundamentet, så en form til buen og den lidt højere hvælving til fyrkammeret, og til sidst byggede vi selve buen. Dertil brugte vi først sten fra en nedlagt teglværksovn og til sidst hårde tegl, jeg havde fået foræret af en ven fra Tornby.

Martin i den færdige hvælving

Så kom turistsæsonen i vejen, og bagefter rejste Janne og jeg til USA for at undervise på et salt- og sodakursus i Penland. Mens vi var der, blev jeg kontaktet af Lisa Cecere, der spurgte mig, om jeg ville have mulighed for at have hendes ven Peter Callas boende hos os for en periode i efteråret. Absolut! svarede jeg, og hun formidlede kontakten til Peter, der lovede at komme, afholde en workshop og hjælpe os med den første brænding i den nye anagama. Problemet var så bare, at ovnen jo slet ikke var færdigbygget endnu.

Da vi var tilbage i Tolne, var der først 117 andre projekter at ordne indtil oktober. Michiko Nielsen spurgte om lov til at komme og hjælpe til, og ting faldt lige så stille på plads, men en ovn havde vi stadig ikke. Først i oktober gik vi dog endelig i gang med at isolere, lægge gulvet, det bagerste kammer og ovnens skorsten.

Peter Callas ankom en torsdag, og vi havde færdiggjort en hel del ting, men ikke skorstenen. Han hjalp lidt med at fylde ovnen, og så, om lørdagen, afholdt han en forrygende workshop, hvor han fortalte om sin opdagelse af Japan i 1973, hvordan

Peter Callas 2015

han havde bygget Nordamerikas første anagama og havde overtalte Peter Voulkos til at komme og arbejde ved den i New Jersey. Også om Voulkos som person fortalte han og om, hvordan deres indbyrdes forhold efterhånden blev noget kølig. Alt imens arbejdede Callas ved drejeskiven om formiddagen og med skulpturelle værker om eftermiddagen og producerede en flok meget inspirerende værker, hvoraf nogen nåede med i brændingen.

Andægtige tilhørere ved Peters workshop

Næste dag blev vi færdige med at fylde ovnen, byggede skorstenen færdig og begyndte at fyre op i anagamaen. Det her var nok mere "Hvis han kommer, så bygger du den". Folk med ti forskellige nationaliteter kom og var med til at putte brænde i ovnen i de næste fem døgn, da vi arbejdede konstant på at drive brændingen fremad og få ovnen op i temperatur. Selvom jeg har ret stor erfaring med brændefyrede ovne, følte jeg stadigvæk, at det med at Peter var dukket op til 'Hatsugama'-brændingen var som om, at Gud var steget ned fra himlen for at hjælpe. (Hatsugama kalder man enten årets, eller en ovns første brænding).

Måske var han dog ikke den kristne Gud. Snarere en af de græske fra de træfyrende guddommers panteon. Det viste sig, at Voulkos aldrig selv havde været med til at brænde med brændefyrede ovne. Kun én gang havde han været til stede ved en af de mange brændinger, som Callas lavede med hans værker. Peter Callas var således brændingsgeniet bag Voulkos' berømte værk og produktion.

Under deres 17 år lange samarbejde brændte Callas sin anagama mere end 90 gange, og resultatet betragtes bredt som noget af det livskraftigste både i Voulkos' karriere og i amerikansk keramik i det 20. århundrede. Styrken i hans værk er umuligt at komme udenom, og det blev et samlingspunkt for træfyrende keramikere og deres fælles værdier.

Vores egen brænding blev forholdsvis kort. På førstedagen tog vi den med ro, og da anagamaen krakelerede i et skildpaddemønster, forklarede Peter, at man i Japan ser det som tegn på, at ovnen er velisoleret. Og det var den også - med et lag fiber oven på hvælvingen, dækket med leca, savsmuld og ler og til sidst kalkmørtel over hele buen.

Da ovnen blev varmere og udvidede sig, anbefalede Peter, at vi tætnede sprækkerne, hvilket vi gjorde.

Mens vi flyttede varmen frem mod brændkammeret, viste Peter os en optimal måde at fyre på: Ved at lægge to klodser på hver side og et stykke brænde på tværs af dem som en slags overlægger, vil der hele tiden være træ oven på gløderne på en måde, der optimerer luftstrømmen. Han lærte os om askens betydning, mens han holdt øje med ilden, indtil det skiftede. Når man ikke længere kunne se gløder, men kun gnister i asken, fyrede han igen, altid ved at stikke kævlerne hen over overlæggeren. Tværstykket garanterede, at der kunne komme tilstrækkeligt med luft under ilden, der så ville tage asken længere med ind i ovnen.

Efterhånden flyttede vi ilden til den vigtigste fyringsluger og brændte op til 1150 grader. Taget i betragtning, at vi havde en stor skorsten, tør brændsel og eksperthjælp, var det en ret nem brænding med kun ca. 50 graders temperaturforskel mellem forreste og bagerste del af ovnen. Hold på tre mand, hver med en erfaren leder, næ-

de at brænde ovnen færdig på i alt fire og en halv dag. På sidstedagen kunne man nemt få øje på, hvordan asken smeltede på godset, så vi var altså på rette kurs til at kunne afslutte brændingen.

Da ovnen nærmede sig 1250 grader, puttede vi efterhånden mere og mere brænde i lugerne både foran og i siderne, indtil vi havde opbygget et intenst lag gløder. Der er to luger i hver side, ca. en meter fra fronten. Ved de sidste tre fyringer fyldte vi samtlige luger fuldstændig op og forseglede dem. Til sidst, ca. 30 min. efter endt brænding, lukkede vi de to spjælder i skorstenen, og brændingen var afsluttet.

Så kan ovnen åbnes

Peter Callas' skulpturelle værker før brændingen ...

Det færdige resultat

Trætte gik vi alle til ro, og dagen derpå tog vi på udflugt til Lønstrup. Pga. aftaler i Frankrig var Peter nødt til at rejse og overlade det til os at tømme ovnen, der viste sig at være fuld af skønne og nuancerede værker.

For Janne og mig var det særligt tilfredsstillende endelig at have bygget og igen brændt vores egen anagama. Da denne ovn er anderledes, end den kærteflamme-model vi havde i Horne, er vi overbevist om, at vi kan komme til at udvikle endnu vilde resultater i fremtidige brændinger.

Peter Callas kommer tilbage til Tolne fra den 15. - 30. juni 2016, afholder en to ugers workshop og brænder vores anagama. Det bliver sikkert endnu en fantastisk begivenhed!

... og efter

Benny V. Christensen
Import Export Agentur

TOTAL - LEVERANDØR TIL DEN KERAMISKE INDUSTRI

- Importør af VINGERLING' keramiske lertyper
- Importør af FERRO's keramiske glasurer og oxyder
- Levering med egen bil

Humblevej 26 B, Kædeby, 5932 Humble
Telefon 62 57 12 80 - Telefax 62 57 29 37 - Mobiltelefon 20 46 39 98
e.mail: bennychristensen@c.dk

Elvarmeteknik

Elektriske ovne til bearbejdning af glas

Elektriske kammerovne til keramik

Maskiner og udstyr

Elektriske topovne til keramik, op til 1320°C

ROHDE

Keramik, glas og stentøjsovne
Varmespiraler, automatik, termoføler og
guldsikringer
SALG - SERVICE

Jørgen Bang Oldhøj
Telefon +45 8626 0107
www.elvarmeteknik.dk

**PROGRAM FOR
GENERALFORSAMLINGS-
WEEKENDEN
DEN 12.-13- MARTS 2016**

Lørdag:

Kl. 12:00: Frokost på Vedstaarup Teglværk / Strøjer Samlingen med rundvisning og fagsnak om lertyper
Kl. 15:00: Værkstedbesøg hos Den Dybe Tallerken og andre værksteder i Tommerup Erhvervspark
Kl. 18:30: Festmiddag og hyggeligt samvær på Visenbjerg Storkro

Søndag:

Kl. 8:00: Morgenmad på kroen
Kl. 10:00: Generalforsamling på kroen
Kl. 12:00: Besøg på CLAY - Keramikmuseet i Midelfart med mulighed for at købe frokost

1 anagama-hvælving, 5 dedikerede ovnbyggere og 1 selfiestang i Tolne